

Cova del Lladre (llegenda)

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector nord-est del terme municipal. Parròquia de Sant Cugat del Racó.
Emplaçament	Ctra de Viver i Serrateix (BV-4235) al km 5,6 camí en direcció sud uns 2 km, i camí direcció nord-oest uns 300 m. Havent passat les ruïnes de St Pere de l'Alou, en el punt on el camí fa una corba enfilar muntanya amunt camp a través 100 m al nord.
Alçada:	529

Coordenades:

Latitud:	41.91585
Longitud:	1.82777
UTM Est (X):	402790
UTM Nord (Y):	4641098

Classificació

Número de fitxa	08141 - 382
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Tradició oral
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Llegenda publicada al blog de Maria Estruch
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Cultural
Titularitat	Pública
Titular:	08140A0070002000000IQ
Fitxes associades:	
Cova del Lladre	
L'Alzina	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana

Descripció

Llegenda que la imaginació popular ha tramet esperonada per l'existència d'una enigmàtica cova artificial excavada en una roca, del tipus que s'anomenen fornots o coves de forn, i que popularment és coneguda com la Cova del Lladre. Està situada a la falda del Puigmassó, un turó que s'aixeca vora l'antiga església de Sant Pere de l'Alou. La llegenda es basa en alguns elements reals, com és l'existència de la cova o el pas d'una camí ral per la zona. Malgrat que, pel que sembla, el camí passava força més a ponent, per la zona del Serrat de Sant Cugat. Fem un resum del relat de la llegenda que publica l'estudiosa de la cultura popular Maria Estruch al seu blog "Arrels".

Es diu que, temps era temps, en època dels bandolers, la zona de Sant Cugat del racó també tenia el seu particular lladre de camí ral, del qual s'ha perdut la memòria del nom. A la casa propera avui anomenada l'Alzina del Racó, on feien parada els traginers i viatgers perquè feia d'hostal, hi vivien dos germans. Un feia de pagès i sovint llaurava les terres situades davant de la Cova del Lladre; l'altre era un lladregot que feia servir com a amagatall la cova, sobretot els dies de mercat. Quan els berguedans baixaven pel camí ral cap a les terres del Cardener sovint havien de patir els perjudicis del malfactor, que els buidava la bossa i els intimidava amb el seu pedrenyal. Per saber quan havia de sortir de la cova el lladre tenia un mètode molt senzill: quan el seu germà que llaurava albirava la silueta d'un traginer o d'una vianant feia un senyal al lladre, proferint les paraules "Baixa, Moreu!". El vianant, refiat que es tractava d'un pagès que cridava els bous, continuava el seu camí sense malfiança. Mentrestant, el bandoler, pedrenyal en mà, sortia de la cova botant per l'arbre que hi havia al seu costat i baixava la muntanya. Sorprès, el vianant havia de fer-li present tots els diners i, a poc a poc, quan s'havia refet de l'ensurt, mirava al seu voltant desert, i només sentia el crit del llaurador: "Bo, Moreu!".

Al capvespre, els que feien nit a l'hostal de l'Alzina comentaven el que havia passat ja que, qui més qui menys, havia patit els estralls del lladre de la cova. Entre els comentaris indignats dels traginers el germà pagès sentenciava: "Tothom fes com jo, que només em "cuido" de llaurar i esterrossar... altrament el món aniria!"

Bibliografia

ESTRUCH, Maria. "Un indret amb llegenda: la Cova del Lladre de Sant Cugat del Racó", *Arrels* (blog d'interent).

Enllaços d'interès:

[Blog de Maria Estruch "Arrels"](#)

